

"עם הכלבים הרומנטיים", 9 משוררים

מספרדית: ערן צלגוב

אוקטביו פס

עץ בפנים

במצחי צמח עץ.
צמח פנימה.
שרשיו הם כלי-דם,
עצבים הם ענפיו,
עלותו הסבוכה מחשבות.
מבטיח מציתים אותו
ופרותיו המצלים
הם תפוחי דם
הם רמוגי להבה.

שחר עולה,
בגופו של הליל.
שם בפנים, במצחי,
העץ מדבר.
התקרבי, שומעת?

תפוז

שמש קטנה
שקטה על השלחן,
חצי היום דומם.
משהו חסר לה:
לילה.

ודאות

האם הוא אמתי האור הקבן
ממנורה זו, אמתית
היד הכותבת, אמתיות
העינים הרואות את שאני כותב?
ממלה אחת לאחרת
מה שאני אומר נעלם.
אני יודע שאני חי
בין הסוגרים.

מגע

היבנים שלי
פותחות את היולונות של היותך
מלבישות אותך בעירם אחר
חושפות את הגופים של גופך
היבנים שלי
ממציאות גוף אחר לגופך.

בטרם בראשית

המלה של קולות, בהירות לא ברוכה.
יום חדש מתחיל.
זה חדר, אפולו
ושתי גופות שרועות.
בראשי אני אבוד
לבד במישור.
השעות משחיות את שניהן.
אך לצדי את נושמת;
מלבבת ומרחקת
זורמת ללא נייע.
בלתי משגת כשאני חושב עליה,
בעיני אני נוגע בה,
אני רואה אותך בידי
החלומות מפרידים בינינו
הדם מאחר:
אנחנו נהר של פעימות.
מתחת לעפעפיה מכשיל
זרע השמש.

העולם
אינו ממשי עדין,
הזמן תוהה:
הנדאות היחידה
היא חם עורך.
בנשימתך אני שומע
את גאותה של ההגיה,
את חברתה הנשכחת של הבראשית.

משורר מקסיקני, חתן פרס נובל, 1914-1998.

חוזה וואטנאבי

הפה

בגיא
היו פזורים סלעים כמו עצמות של חיה קדמונית
שהתפרקה
בטרם הגיעה לעמק שלנו.

גלגלת גדולה
נעצרה על המדרון בפה פעור
ושאר הגוף התפזר בכיוון הנהר.

הייתי מטפס על המדרון
נעמד מול הפה, בחלל בו הרוח הפכה לסערה,
והייתי שומע
מלמולים, שברי מלים
שאחר כך בלי לומר מלה, נאלמו.
מעולם לא היה משפט ברוח. הפה
כמו אורקל ארוך
בלם את משפטיי שלו מול הילה.
אני יודע זאת עתה
ומודה לו על החיים העורים.

משורר פראנסי ממוצא יפני, 1946-2007.

לבתי (מכתבים מהכלא)

.1

הקשיבי:
 גרוני חובר אל הרוחות
 להגיע עד אליך
 לב רך, עינים חדשות.
 הקשיבי:
 הצמידו אונג אל הקונכייה,
 או אל האפרכסת המאוסה הזאת,
 והקשיבי.
 הסכה היא כה פשוטה
 וכה כנה,
 כמו טפת-המים,
 או זרע-הפרי
 שמתאים לכף ירך.
 הסכה פשוטה למדי:
 לא ככלתי
 להמנע מלהאבק למען האשר
 של אלו שהנם אחיננו.

.2

כדי לכתב לך,
 סכרית שמש, קטנטנת שלי,
 אצטרך...
 אצטרך לאסוף כל כך הרבה רכות...
 ואמא שלך, אהבה שלי,
 אמך שלך קשה,
 נשמה של אבן לה,
 כמעט אינה בוכה לעולם...
 רק כשהיא כותבת לך,
 סכרית שמש,
 גביש ירח.

.3
 היום שחררתי את כבלי-העגן
 שכלאו את חלומותי
 והגעתי עד לחופך
 הזהב מהשמש.
 ילדה, אני מלחית
 בסירת אשליות
 עם מפרץ יחיד:
 פניך וקולך.
 לנעל את נעליך,
 לשחרר את צחוקך,
 ללכת לצדך
 בעולם טוב יותר.
 למטלות אלו
 אני יודעת מה חסר:
 ידי ורכותי
 חרותי וקולי.
 לשחרר את צחוקך,
 לנעל את נעליך,
 להרס את החומות
 המסתירות את השמש...
 למטלות אלו
 אני מכינה
 את מלתי, חיי,
 אגרופי
 ושירי.

משוררת ארגנטינית ילידת 1955;
 גלתה לארצות הברית.

משימה בלתי אפשרית

...משימתך, גימ, אם תיאות לקבלה...

אני יודע מה זה לחיות
 במסתור ובמנוסה.
 הגעל העצוב,
 מפגשים חשאיים,
 תשוקות בלתי צפויות.

שוב:

אפר הודעות
 שנועדו לי,
 מלים המתפוררות בידי.

שנים ארכות של אמון
 באהבה ובכגידה;

גברים ונשים שננטשו
 מעבר לקווי האויב.

איש מעולם לא ראה אותי
 מלבד המסכות שלי.

נותרו שירים זעירים
 שאספות סנהדרין חשאיות נהנות מהם,
 ארכיונים קפואים
 במשרדים שכמעט ואינם קימים.

וכמוכן:

עליך להכחיש כל ידיעה
 אודותי, על שמי,
 ואת כל ההבטחות הזוהבות
 של נעורינו המרסקים.

משורר ומתרגם ארגנטיני, מתרגם גם שירה עברית, יליד 1955.

הדולפינים

הדולפינים לא משחקים בין הגלים
 כמו שאנשים חושבים.
 הדולפינים נרדמים על קרקעית הים.
 מה הם מחפשים? אינני יודעת.
 כשהם נוגעים בקצה המים
 הם מתעוררים בבת אחת
 ועולים מחדש כי הים צמק מאד
 וכשהם עולים, מה הם מחפשים? אינני יודעת.
 והם רואים את השמים ומתעייפים
 והם יורדים שוב לישון
 ושוב מתעוררים ושוב עולים.
 ממש כך הם החלומות שלנו.

משוררת ארגנטינית, 1903-1993.

ננסי מורחון

אמא

לאמא לא היה גן
 רק איי-סלע
 צפים תחת השמש,
 באלמגיהם העדינים.
 לא ענף חלק
 השתקף באישוניה
 אלא אלות רבות.
 אילו ימים היו הימים כשהיתה רצה, יחפה,
 על הסיד של בתי היתומים
 ולא ידעה לצחק
 ואפלו לא לראות את האפק.
 לה לא היו רהיטי שנהב,
 ולא רהיטי נצרים בסלון,
 ולא ויטר'אד' טרופי עדין.
 לאמי היו שיר ומטפחת
 לערסל את האמונה העמקה בי
 ולזקוף את ראשה, ראש מלכה מרדנית,
 ולתת לנו ידים, כמו אבנים יקרות,
 מול שרידיו הקרים של האויב.

משוררת אפרו-קובנית, ילידת 1944.

בורגנים

אני לא מרחם על הבורגנים
 שהפסידו. איך שאני חושב שהם עלולים לעורר את רחמי
 אני חושק שנים ועוצם עיניים היטב.
 אני חושב על הימים הארכים שלי ללא נעלים או ורדים.
 אני חושב על הימים הארכים שלי ללא כובע או עננים.
 אני חושב על הימים הארכים שלי ללא מטה או חלומות.
 אני חושב על הימים הארכים שלי בעורי האסור.
 אני חושב על הימים הארכים שלי.

- נא לא להכנס. זה מועדון סגור.
- הרשימה מלאה.
- אין חדר פנוי במלון.
- האדון יצא.
- דרושה בחורה.
- היו זיופים בבחירות.
- נשף גדול למען העורים.
- בסנטה קלרה זכו בפרס הגדול.
- הגרלה למען יתומים.
- האיש בפריו.
- הגבירה הרזונת לא מקבלת אורחים.

בסופו של דבר, אני זוכר הכל
 ואם אני זוכר את הכל,
 מה לעזאזל אתה רוצה שאעשה?
 חוץ מזה, שאל אותם
 אני בטוח
 שגם הם זוכרים.

משורר אפרו-קובני, 1902-1989.

זה קורה

הם דפקו על הדלת שלי בששה באוגוסט,
אף אחד לא עמד שם
ואף אחד לא נכנס, התישב בכסא
והעביר עמי את הזמן, אף אחד.

לעולם לא אשכח את ההערך
שנכנס בי כמו איש הנכנס לביתו שלו
והייתי שבע-רצון מאי-היות:
כמו ריקנות הפתוחה לכל.

אף אחד לא תחקר אותי ללא-אומר
וענתי בלי לראות ובלי לדבר.

איזה ראיון מאוחר ומדיק!

משורר צ'יליאני, חתן פרס נובל, 1904-1973.

ווברטו בולניו

הכלבים הרומנטיים

אז הגעתי לגיל עשרים
והייתי משגע.
אבדתי ארץ
אבל זכיתי בחלום.
כל עוד החלום נשאר לי
דבר לא שנה.
לא עובד, לא מתפלל
לא לומד באור הבקר
לצד הכלבים הרומנטיים.
והחלום חי בחלל נשמת.
חדר-שנה מעץ,
אפולו,
עמק בתוך ראותיו של הטרופי.

ולפעמים הייתי נסוג אל תוכי
ומבקר את החלום: פסל מנצח
במחשבות נוזליות,
תולעת לבנה מתפתלת
באהבה.
אהבה נמלטת.
חלום בתוך חלום אחר.
והסיוט אומר לי: עוד תתבגר.
תשאיר מאחור את תמונות הכאב והמבוך
ותשכח.
אבל אז, להתבגר היה פשע.
אני כאן, אמרתי, עם הכלבים הרומנטיים
וכאן אני מתכוון להשאר.

גודזילה במקסיקו

הסכת ושמע, בני שלי: פצצות נופלות
על מקסיקו סיטי אבל איש לא שם לב.
האוויר נשא את הרעל דרך
הרחובות והחלונות הפתוחים.
בריוק סימת לאכל וראית בטלוויזיה
סרטים מצררים.
אני קראתי בחדר הסמוך
כשהבנתי שאנחנו הולכים למות.
למרות הסחרחרת והבחילה גררתי את עצמי
לפנת האכל ומצאתי אותה על הרצפה.
התחבקנו. שאלת אותי מה קורה
ולא אמרתי לה שאנחנו חלק מתכניתו של המות
אלא שאנו יוצאים למסע, אחד נוסף, יחד ושאל לה לפחד.
כשעזב, המות אפלו
לא עצם את עינינו.
מי אנחנו? שאלת שבוע או שנה אחר כך,
נמלים, דבורים, מספרים שגויים
במרק העכור של הגורל?
אנחנו בני אנוש, בני שלי, כמעט צפרים,
גבורי צבור וסודות.

משורר וסופר צ'יליאני, 1953-2003.

